

AMIC

Publicació quinzenal per a esplai del soldat català de l'Exèrcit de la República editada pels Serveis de Cultura al Front del Departament de Cultura de la Generalitat

EDITORIAL

Aquest periòdic, soldat català de l'Exèrcit de la República, és la primera expressió que t'arriba a les mans de les activitats dels "Serveis de Cultura al Front".

Aquest organisme, creat per al teu servei per la Conselleria de Cultura del Govern de la Generalitat, ve a realitzar vora teu una missió essencial en la lluita que venim sostenint. No és que aquesta missió hagués estat fins ara negligida; des que empanyares les armes en els dies ja llunyans del juliol memorable, fins avui, la Conselleria de Cultura ha vingut treballant perquè no et manquessin els mitjans d'esplai digne i de cultiu espiritual a què tenies dret, un dels drets que defensaves amb l'arma al braç i amb l'esperit tens d'emoció. Avui, creat aquest Exèrcit formidable i exemplar, restava facilitada l'organització regular d'uns serveis que, en la improvisació dels primers temps no podia arribar a una coordinació adequada. Els "Serveis de Cultura al Front" han vingut a coordinar aquelles iniciatives disperses que fins avui s'havien realitzat, a crear-ne moltes d'altres de noves i a donar una unitat al seu funcionament.

El periòdic era un *veix* insubstituïble per a tots els serveis, i a la vegada un mitjà de comunicació i un enllaç directe entre tu i l'organisme propulsor. D'ací a molt pocs dies ja rebràs altres mostres de la nostra activitat. Diversos llibres, realitzats expressament per a tu, d'acord amb l'hora que estem vivint, vindran a fer-te companyia en aquestes terres on deixes la teva suor i el teu esforç. Però, entretant, a través d'aquest primer full, ja hauràs tingut ocasió de conèixer els nostres propòsits i de contribuir a la seva realització amb el teu ajut. Perquè encara que l'organisme que et parla des d'aquest periòdic hagi estat creat exclusivament per al teu servei, per a millor realitzar la seva missió necessita també del teu ajut. En aquest periòdic hi hem de conviure tots; vosaltres i nosaltres. I de vosaltres, tant els que lluiteu a Aragó com a l'Alicàntia, a Madrid com a Andalusia.

El títol que hem escollit per al periòdic ha de tenir per a tu un ressò molt significatiu. Volem que arribis a considerar-lo com un amic, com un enllaç directe amb la teva terra, que et dugui la mateixa emoció que deuen dur-te les cartes dels teus amics i dels teus familiars.

Els "Serveis de Cultura al Front" vénen prop teu a recordar-te constantment la veritable naturalesa d'aquesta guerra; és una lluita de la cultura que es defensa contra l'opressió, una lluita de l'esperit, que vol ésser lliure, contra els que pretenen privar-li la volada. Que al final, a l'hora de la victòria, al costat de la victòria de les armes i de les idees col·lectives, puguis proclamar també aquella altra victòria individual del teu esperit: la victòria damunt tu mateix. Que cada pam de terreny conquistat a l'enemic per les teves armes dugui paral·lela la conquesta d'una major llum en la teva intel·ligència. Sense aquestes petites victòries individuals, la gran victòria de l'Exèrcit de la República perdria el millor dels seus sentits.

Els "Serveis de Cultura al Front" vénen a contribuir, a primer rengle, a què es realitzin l'una i l'altra.

OBEIR

Pocs seran els soldats de l'Exèrcit de la República que uns anys enrera haurien cregut que l'atzar de la seva vida els destinaria a les funcions militars. Les seves idees i sentiments, la pròpia formació professional no els encarrilava cap a les activitats bèl·liques. Es per això que són molts els que senten una profunda sorpresa en veure's convertits en soldats, en formar part d'aquest gran organisme disciplinat que és un Exèrcit.

Voldríem dir amb senzilles paraules a aquests amics, com poden sentir l'íntim i noble orgull, —ells, homes lliures— de servir com a soldats.

No és l'afany de domini, ni l'ambició rencorosa, ni la crueltat venjativa, que els han fet prendre les armes, i lluitar amb coratge fins el darrer sacrifici. És precisament l'exigència superior de defensar la dignitat de l'home lliure, la que els obliga com un suprem imperatiu moral, a obeir. La voluntat humana no pot prendre una major altesa que en aquesta aparent paradoxa de servir per a la llibertat. Per a conservar el dret d'ésser lliures com a catalans, com a espanyols, com a homes, els soldats de l'Exèrcit de la República, lluiten i obeeixen amb la disciplina de soldats.

Necessitat i orgull de la República ha estat la formació de l'Exèrcit regular. Necessitat, perquè es veié obligada a defensar-se d'altres Exèrcits que l'atacaven, oposant enquadrament, organització i disciplina a la dels enemics. Orgull, perquè ha pogut organitzar amb esforç voluntariós un Exèrcit cada cop tècnicament més perfecte, en el qual l'obediència no és deguda a l'automatisme passiu o a la servitud imposada, sinó a la conformitat en el propòsit i en la intenció voluntàriament consentida.

No podia ésser d'altra manera en homes de pensament i de cor, que comprenen el sentit de la lluita i saben com ha estat inexorablement forçós defensar-se dels que volien apagar aquella sagrada flama íntima de la llibertat de l'home, en la qual es conté tota la dignitat de l'ànima i la mateixa raó de l'existència. Saben, els soldats que lluiten, com és dolorosament necessari defensar Espanya — l'Espanya que els enemics es posen als llavis mentre la destrueixen i enrunen— de l'allau de tropes mercenàries i estrangeres, que amb la seva invasió han convertit la lluita en guerra d'independència. I saben, com a catalans, que en defensar la Llibertat, la República i Espanya, defensen la terra i l'ànima de Catalunya.

Perquè comprenen l'exigència indeclinable de la guerra, practiquen l'alta virtut militar d'obeir. D'obeir, amb una disciplina conscient, que superi tots els impulsos, reaccions i sofriments. I aquell que més senti els anhels de llibertat, més meritori i exemplar és que els subjecti i els refreni, que compregui que servir és com millor els serveix. Han d'ésser sobretot els que tenen l'ànima tivant d'ideals oberts i generoses rebel·lies, els que senten la profunda dignitat de l'home lliure, aquells que per a defensar-los s'han de sotmetre voluntàriament a una disciplina més abnegada i més severa. Perquè avui, el primer deure dels que estimen la llibertat és el d'obeir.

ELEGIA

a tots els soldats catalans
morts en defensa de les
llibertats

Dia dels Morts, grisor de la matèria
sota la llum que ja pressent l'hivern!
Cremen en pau, al port del cementiri,
totes les llànties, plany etern
del repòs vacil·lant, de la carn morta
que no accepta del tot el negre oblit,
perquè sap que els estels vetllen en l'aire
i els sentinelles en la nit...
Oh, vides rectes, joventuts caigudes
per amor a l'honor dels catalans!
Quina suprema voluntat defensa
l'amor cordial entre germans?
Més enllà d'aquests límits de carn viva
patiu encar pel jurament d'enyor,
i les despulles sota flors conserven
el sagrament del vell dolor...
Noms esborrats, cadàvers dintre l'ombra,
vetllen la flama del silenci pur,
Oh, forces mudes que forgeu per sempre
la Catalunya del futur!

A. ESCLASANS.